

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мария Димитрова Лечева

относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” в ПН 9.1 „Национална сигурност“

автор на дисертационното изследване: Тихомир Емилов Тодоров, докторант от катедра „Обществен ред и сигурност”, докторска програма „Управление в сферата на сигурността и обществения ред” при ВСУ „Черноризец Храбър”, гр. Варна

тема на дисертационното изследване: **„РАЗКРИВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ НА ТОТАЛИТАРНИТЕ СЛУЖБИ ЗА СИГУРНОСТ В СТРАНИТЕ ОТ ИЗТОЧНА ЕВРОПА”**

основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури, съгласно заповед № 614 от 26.09.2024 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър”, Варна

I. Обща характеристика и представяне на дисертационния труд и автореферата

Представеният от докторанта Тихомир Тодоров дисертационен труд е в общ обем от 205 страници. Включва титулна страница, съдържание, увод, изложение в три глави, заключение, 9 фигури, 2 таблици и библиография, съдържаща списък с нормативна уредба (10 източника), използвана литература (148 заглавия), интернет източници (98 източника) и четири приложения. Съдържанието на всяка глава е разпределено в отделни точки. Използваната литература се състои от

нормативни документи, допълнителна литература и интернет източници.

Дефинирани са обектът и предметът на изследването; целта и задачите. Формулирана е научно-изследователска теза. Представени са методологията и инструментариума на изследването. Главите са обособени и подредени в логическа последователност и следват традиционно възприетата структура за разработване на дисертационни изследвания. Докторантът демонстрира много добри умения за работа с различни информационни източници и систематизиране на обработения материал. Цитирането е коректно. Не са установени отклонения от нормите на научната и професионалната етика.

Авторефератът е композиран съгласно изискванията и отразява основните части от дисертацията.

II. Преценка на форма и съдържание на дисертационния труд

Изследователската теза е актуална, формулирана е сполучливо и е аргументирано защитена. Това, от една страна, е основание за характеризиране на дисертационното изследване като завършено, а от друга страна, като обоснован опит за отговор на настоящите теоретико–приложни и приложно-практически потребности по отношение на разглежданата проблематика.

Методологията на изследването е коректна. На подходящи места в текста са организирани анализи, обобщения и изводи, които са логични и са пряко обвързани с методологията в конкретната проблематика. Предложенията са обосновани и приложими, произтичат от анализа на съвременното състояние на изследвания проблем и са насочени към неговото решаване. Проличават авторите

знания по изследвания проблем и способността за осъществяване на самостоятелни научни изследвания.

В техническо и стилово отношение работата е на много добро ниво. Обемът е оптимален и главите на изследването са композирани съразмерно.

Част от авторските виждания получават съответната публичност. Докторантът публикува самостоятелно 3 статии, две от които в e-journal VFU и една в Юридически сборник, БСУ. В тези публикации се интерпретират проблеми, разработени в труда. Всички те отразяват отделни моменти от дисертацията и по този начин преди окончателното ѝ оформяне и защита са апробирани съществени части от нея.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационното изследване

Научните и научно-приложните резултати от изследванията на автора се основават на задълбоченото познаване и професионално отношение към разглежданата проблематика, което му позволява да я анализира в дълбочина. Получените научни резултати в дисертационния труд и направените изводи от докторанта дават сериозни основания да подкрепя посочените от него претенции за приноси, които по мое мнение са значими за научното познание и практиката:

1. Идентифицирани са несъвършенства в действащата нормативна уредба и са очертани негативните процеси по отношение на ефективността, целесъобразността и ролята на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на

български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия от 2006 г. и създадената, според този закон Комисия.

2. Направен е сравнителноправен анализ на положителните и негативните процеси, съпътстващи разкриването на документите на тоталитарните служби за сигурност в България и Източна Европа.

3. В резултат на конкретна съпоставка между разкриването на документите в България и в Румъния е посочен начина за формиране на модерните служби за сигурност в двете страни, както и негативните и положителните страни в контекста на закриването на тоталитарните служби.

IV. Въпроси и препоръки по дисертационния труд

Достойнствата на дисертационния труд са неоспорими. Препоръката, която отправям към г-н Тодоров е чрез професионалната си дейност да задълбочи и доразвие практико-приложните въпроси, разгледани в настоящия труд, предвид тяхната актуалност и значимост и да ги реализира успешно.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Дисертационният труд „Разкриване на документите на тоталитарните служби за сигурност в страните от Източна Европа” е завършен, задълбочен и добре оформен научен труд от изследването на актуален научен проблем, съдържащ значими за теорията и практиката научни и научно-приложни резултати и приноси. Той отговаря на изискванията на законовата и университетската нормативни уредби, което ми дава основание за положителна оценка.

Предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъди на Тихомир Емилов Тодоров ОНС “доктор” в професионално направление 9.1. „Национална сигурност”, докторска програма „Управление в сферата на сигурността и обществения ред” .

Изготвил:

доц. д-р Мария Лечева

08.10. 2024

гр. Варна